

таких розмірах: а) у I кварталі - 10 відсотків; б) у II кварталі - 10 відсотків; в) у III кварталі - 50 відсотків; г) у IV кварталі - 30 відсотків.

У разі якщо платник ФСП (орендодавець) надає сільськогосподарські угіддя та/або землі водного фонду в оренду іншому платникові ФСП (орендарю), орендована площа земельних ділянок не може включатися до декларації з ФСП орендаря, а враховується у такій декларації орендодавця. Якщо платник ФСП (орендар) орендує сільськогосподарські угіддя та/або землі водного фонду в особи (орендодавця), яка не є платником ФСП, орендована площа земельних ділянок включається до декларації з ФСП орендаря.

Список використаних джерел

1. Податковий Кодекс України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
2. Про затвердження Розрахунку частки сільськогосподарського товаровиробництва: Наказ Мінагрополітики України від 17.12.2010 р. № 837 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/FIN61389.html.
3. Про затвердження форми Податкової декларації з фіксованого сільськогосподарського податку: Наказ ДПАУ від 24.12.2010 р. № 1016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0027-11>.

УДК 658.147

С.О. КОЗЯР-ЯКУБІВ, аспірант,
Національний університет біоресурсів і природокористування України

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ СТРУКТУРИ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ ПІДПРИЄМСТВА

Тенденції до зниження частки власного капіталу в структурі фінансових ресурсів підприємств можна оцінювати порівню. З одного боку, підприємства, що використовують переважно власний капітал, є найбільш фінансово стійкими, проте, з

іншого – вони обмежують темпи свого розвитку, так як не можуть забезпечити формування необхідного додаткового обсягу активів для розширення господарської діяльності за сприятливої кон'юнктури ринку.

З точки зору економіки в цілому, орієнтація підприємств переважно на власні фінансові ресурси має ряд суттєвих недоліків. По-перше, стримується мобільність капіталів, консервуються структурні пропорції, що склалися, і не здійснюється трансфер інвестиційних ресурсів у прогресивні види промислової діяльності; по-друге, несвоєчасно ухвалюються рішення щодо провадження нововведень, обов'язкових для підтримання конкурентоспроможності продукції в довгостроковому плані [2, с.53].

Не виключено, що діяльність підприємства, яке використовує переважно власний капітал йде на спад, оскільки воно не використовує позиковий капітал для зростання дохідності виробництва. В даній ситуації, основною причиною(мотивацією) оновлення технології виробництва та асортименту виробленої продукції підприємства стає його збитковість.

Позичковий капітал – це частина авансованого капіталу, сформована за рахунок ще не повернутих позичкових джерел, які повинні бути відшкодовані кредиторам через певний строк у зумовленій формі [1, с.415].

Позичковий капітал відображається в пасиві балансу бухгалтерської звітності підприємств, зокрема, у розділах 2-5 : «Забезпечення наступних витрат і платежів» (частково), «Довгострокові зобов'язання» і «Доходи майбутніх періодів». Залежно від джерела позичкового капіталу підприємства формують відповідні структурні елементи авансованого капіталу. Відтак, довгострокові банківські кредити спрямовуються на формування основного капіталу, а короткострокові, як правило, - на поповнення оборотного капіталу.

Кредити як частина позичкового капіталу надаються підприємствам за плату, тобто вони сплачують за його використання певний відсоток від їх суми. Платним для підприємства є і таке джерело формування позичкового капіталу, як випуск

облігацій. Це вигідна форма залучення капіталу, оскільки власники облігацій не мають права втручатися у господарську діяльність підприємства на відміну від акцій, які дають право участі в капіталі, а отже, і в управлінні ним.

Крім кредитів і випуску облігацій підприємства можуть залучати для виробничих потреб засоби інших юридичних осіб у вигляді позик, сплачуючи за це певний відсоток. Так, підприємства можуть користуватися комерційним (товарним) кредитом для здійснення розрахунків за куплену продукцію, надані їм послуги чи виконані для них роботи. Даний кредит може надаватися постачальниками у формі відстрочки платежу без спліти відсотків.

Безоплатним для підприємства є використання і такого джерела позичкового капіталу, як кредиторська заборгованість по заробітній платі, за товари і послуги, за розрахунками з бюджетом, за страхування тощо. Ці елементи позичкового капіталу мають бути повернуті підприємством, але поки воно ними володіє до терміну їх погашення (а нерідко і за межами цього терміну), то вказаними коштами таке підприємство розпоряджається на свій розсуд.

Використання позичкового капіталу надає підприємствам, крім прямих, раніше розглянутих переваг, і опосередковані переваги, як, наприклад, зменшення бази оподаткування, а отже, і скорочення платежів по бюджету (відсотки за кредит відносять до витрат і завдяки цьому зменшується прибуток до оподаткування). Підприємство може дістати додаткову вигоду від використання позичкового капіталу в період підвищення темпів інфляції. Це зумовлено тим, що повернення боргу здійснюється грошима меншої купівельної спроможності.

Проте, залучення підприємствами позичкового капіталу несе в собі і певні загрози, основна з яких – це зростання ризику зниження їх фінансової стійкості та платоспроможності. Крім того, виплачені відсотки за кредит є елементом витрат, а отже, вони зменшують масу прибутку підприємства і рентабельність авансованого капіталу. Слід зауважити, що на суму відсоткових платежів, а значить, на величину витрат від звичайної діяльності

та на ефективність виробництва, істотно впливає рівень відсоткової ставки за взятий підприємством кредит.

Важливо враховувати і той факт, що підприємства, які розраховують на взяття кредиту, можуть понести серйозні втрати в умовах нестабільного ринкового середовища і через виниклу у зв'язку з цим недоступністю кредиту (високі відсоткові ставки за кредит, завищені вимоги до застави як гарантії кредиту тощо).

Також варто наголосити, що надання кредиту пов'язане з кредитоспроможністю підприємства, під якою розуміють його здатність своєчасно і в повному обсязі виконувати взяті на себе кредитні зобов'язання. Кредитоспроможність залежить від фінансового стану позичальника, наявністю в нього ліквідної застави. Рішення про надання позичкового капіталу кредитною установою залежить також від кредитної історії підприємства, його ділової репутації, рівня якості поданого бізнес-проекту, під який береться кредит.

Таким чином, стає очевидним, що одним з із принципів питань формування авансованого капіталу є визначення допустимої з економічної точки зору частки позичкового капіталу відносно до частки капіталу, сформованої за рахунок власних коштів. А це, в свою чергу, має проводитись з урахуванням вартості позикового капіталу. Підприємство повинно відслідковувати середньозважену вартість капіталу і не допускати значного його росту (критерієм є перевищення рентабельності власного капіталу, рентабельності інвестицій над середньозваженою вартістю капіталу).

Список використаних джерел

1. Андрійчук В.Г. Економіка підприємств агропромислового комплексу: [підручник] / В.Г. Андрійчук. - К.: КНЕУ, 2013. – 779 с.
2. Даниленко А.І. Фінанси підприємств: тенденції, стан і проблеми управління / За ред. чл.-кор. НАН України А.І. Даниленка. – К.: Фенікс, 2008. - 308 с.